

Λόρδος Βύρωνας: Ο ρομαντικός μαχητής της Ελληνικής Επανάστασης

Το ποίημα που έγραψε ανήμερα των τελευταίων του γενεθλίων

Σαν σήμερα, 22 Ιανουαρίου του 1788, γεννήθηκε ένας από τους σπουδαιότερους εκπροσώπους του ρομαντισμού και της βρετανικής ποίησης, που έχει ταυτιστεί όσο κανείς άλλος φιλέλληνας με την Ελληνική Επανάσταση του 1821, ο Λόρδος Βύρων (George Gordon Byron).

Ο Λόρδος Βύρων πίστεψε στον Αγώνα των Ελλήνων για την Ελευθερία και πολέμησε γι' αυτήν, ώσπου το 1824, σε ηλικία μόλις 36 ετών πέθανε, χτυπημένος από ασθένεια στο Μεσολόγγι.

Τον Απρίλιο του 1824, το «ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ» τιμώντας τα 100 χρόνια από τον θάνατό του, δημοσίευσε σπάνια κείμενα και επιστολές του καθώς και μαρτυρίες του πιστού του φίλου Κόμη Πέτρου Γκάμπα.

ΕΠΙ ΤΗ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΙ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

ΜΕ ΤΟΝ ΒΥΡΩΝΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η ΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΙΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΝ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ. — ΣΤΡΑΤΟΙ ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΤΑΚΤΟΙ. — ΙΣΧΥΡΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ. — Η ΑΣΙΑ ΤΗΣ ΥΠΟΜΟΝΗΣ. — ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΣΠΕΡΙΣ. — Η ΣΚΟΠΕΥΤΙΚΗ ΔΕΙΝΟΤΗΣ ΤΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ. — ΤΟ ΠΟΙΗΜΑ ΤΩΝ ΓΕΝΕΘΛΙΩΝ ΤΟΥ. — Η ΣΤΕΡΡΑ ΤΟΥ ΑΠΟΦΑΣΙΣ. — ΟΙ ΣΟΥΛΙΩΤΑΙ. — ΟΙ ΑΣΤΕΪΣΜΟΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΙΑΣ. — ΕΥΘΥΤΗΣ ΚΑΙ ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ. — Η ΠΡΩΤΗ ΣΟΒΑΡΑ ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΛΟΡΔΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ.

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΓΑΜΠΑ

«ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ», 16.4.1924, Ιστορικό Αρχείο «ΤΟ ΒΗΜΑ» & «ΤΑ ΝΕΑ»

Μέσα από το ημερολόγιο του Γκάμπα φτάνουν σ' εμάς τα λόγια του Λόρδου Βύρωνα για την απόφασή του να ταξιδέψει στην Ελλάδα και να διαθέσει τις δυνάμεις του στις υπηρεσίες των Ελλήνων.

«Αφού δεν έχω άλλην τινά ασχολίαν και διαθέτω αρκετόν περίσσευμα εκ των εισοδημάτων μου πώς άλλως θα ηδυνάμην να χρησιμοποιήσω καλλίτερα τον καιρόν και τα χρήματά μου;

»Θα ηδυνάμην να ζήσω ή μάλλον να φυτοζωήσω μεγαλοπρεπώς εις κάποιαν άλλην χώραν ευρωπαϊκήν, ολιγώτερον ενδιαφέρουσαν. Αλλά τι αξίζουν τάχα όλα αυτά αι τέρμεις αι τόσον περιζήτητοι, αφού κανείς τας απολαύση μίαν φοράν;

» Οι φίλοι μου θα επροτίμων να με ιδούν επιστρέφοντα εις την Αγγλίαν, και ίσως θα επέστρεφα εκεί προσκαίρως. Θα το πράξω αυτό μάλιστα, αλλά δεν επιθυμώ και να διαμείνω εκεί μονίμως. Μετά οκταετή απουσίαν και αι συνήθειαι του βίου και το κλίμα της χώρας εκείνης, δεν συμβιβάζονται πλέον με τον χαρακτήρα μου».

Όπως αναφέρει ο Γκάμπα «ο λόρδος Βύρων είχε αρχίσει να γράφει τα καθημερινά συμβάντα του ταξιδιού του. Αλλά δεν ηδύνατο να καταγίνεται τακτικώς εις την εργασίαν ταύτην. Τίποτε άλλο δεν έγγραφε παρά μόνον επιστολάς. “Η ποίησις, έλεγεν, αρμόζει ως ασχολία εις τους αργούς. Το συνθετη κανείς στίχους εν τω μέσω πολύ σοβαρών ασχολιών εί τι εντελώς γελοίον».

Την ημέρα των τριακοστών έκτων γενεθλίων του, που έμελλαν να είναι τα τελευταία που θα γιόρταζε, ο Λόρδος Βύρωνας έκανε μια εξαίρεση.

«Παραπονείσθε προχθές ότι δεν γράφω πλέον στίχους. Σήμερα είνε η επέτειος της γεννήσεώς μου, έγγραψα δε προ ολίγου κάτι τι, το οποίον νομίζω ότι είνε καλλίτερον αφ’ όσα γράφω συνήθως».

Το ποίημα αυτό βρέθηκε στο ημερολόγιο του Βύρωνα και το μετέφρασε ο Σπύρος Τρικούπης:

«22 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΣΗΜΕΡΟΝ ΣΥΝΕΠΛΗΡΩΣΑ ΤΟ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΝ ΕΚΤΟΝ
ΕΤΟΣ ΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΟΥ

*Η καρδιά μου καιρός είναι ανερώτευτη να ζη,
Αφού έπαυσε ν' ανάπτη σ' άλλους φλόγα ερωτική
Πλην αν έπαυσε ν' ανάπτη σ' άλλους φλόγα ερωτική
Η καρδιά μου πάντα θέλει με τον έρωτα να ζη*

-

*Μου εμαράθησαν τα νειάτα, πάνε τ' άνθη κι οι καρποί
Της αγάπης τώρα τάφος και καϋμός μ' ακαρτερεί
Με θειαφότοπον ομοιάζει των στηθιών μου η φωτιά
Όπου καίεται και δεν καίει, είναι νεκρόκαυστη πυρά.*

-

*Φόβος, ελπίδες, πόνοι, ζάλαι την καρδιά μου δεν κινούν
Δεν ισχύει μήτε η αγάπη, στον ζυγόν πλην με κρατούν.
Μακρυνά τώρα απ' την ψυχή μου, μακρυνά τέτοιιοι στοχασμοί
Εις τον τάφο τώρα η δόξα τον ανδρείον ξεπροβοδεί.*

-

*Και του κλεί τα μάτια αν πέση θύμα της ελευθερίας.
Τώρα γύρω μας τουφέκι, φλάμπουρο, δόξα, Ελλάς!
Ο Σπαρτιάτης βασταμένος στην ασπίδα ένα καιρόν
Πλειό ελεύθερος δεν ήτον απ' τον τωρινό Γραικόν!*

-

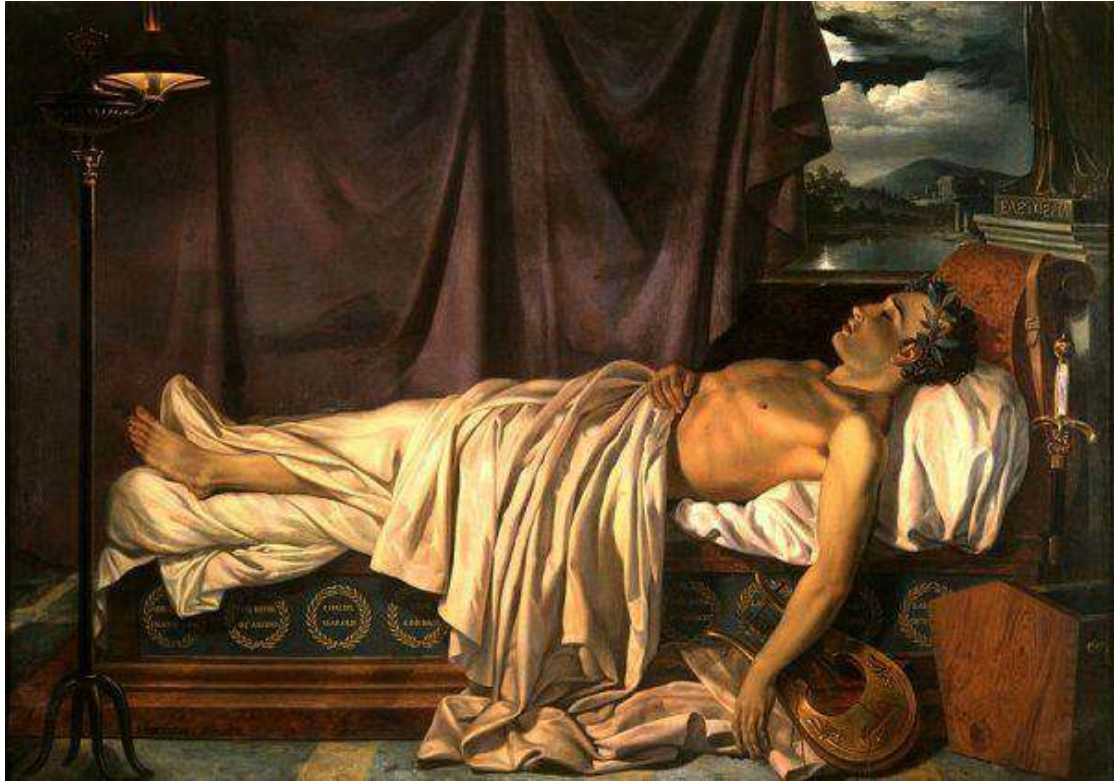
*Ψυχή, ζύπνησε, ψυχή μου! Την Ελλάδα δεν ζυπνώ
Έξυπνη είναι η Ελλάς μου! Ψυχή, ζύπνα απ' το βυθό.
Την αθάνατη στοχάσου, την ουράνια πηγή
Που ποτίζει το κορμί σου. Όθεν ήρθες τρέχα εκεί.*

-

*Πάθη όπου ξανανειώνουν καταπάτα τα ψυχή!
Άχρηστο για με του κάλλους είν' το γέλιο κ' η οργή.
Αν τη νειότη σου λυπάσαι, γιατί θέλεις πιο να ζεις
Της τιμής εδώ είναι ό τάφος, τρέξε αυτού να σκοτωθείς.*

-

*Δεν σου μένει παρά να εύρης ό,τι εγύρευες παντού.
Και αν το εύρης δεν μπορούσες, μνήμα ανδρός πολεμικού.
Βρίσκοντάς το, κύττα γύρω, πιάσ' τη θέση που ποθείς.
Για τη δόξα πολεμώντας πέσ' εκεί ν' αναπαυθής.*

Lord Byron on his Death-bed c. 1826, του Joseph Dionysius Odevaere

Ο Λόρδος Βύρωνας είχε αποφασίσει να μην εγκαταλείψει ποτέ την Ελλάδα

«Εάν η Ελλάς υποκύψει θα ταφώ και εγώ υπό τα ερείπιά της. Αν κατορθώση να εξασφαλίση την ανεξαρτησίαν της, θα εγκατασταθώ οριστικώς εις την γην της, ίσως εις την Αττικήν, όπου άλλοτε διέτριψα».

Όταν ο Διονύσιος Σολωμός πληροφορήθηκε τον θάνατο του Λόρδου Βύρωνα έγραψε:

*Λευθεριά, για λίγο πάψε
Να χτυπάς με το σπαθί
Τώρα σίμωσε και κλάψε
Εις του Μπαίρον το κορμί*